

Jak SVO dalo druhé mládí letadlu Jakovlevova konstrukčního úřadu

lipovylit.cz/wordpress/jak-svo-dalo-druhe-mladi-letadlu-jakovlevova-konstrukcniho-uradu

David Z Moravy

31. srpna 2024

Dnes jsou hlavními „tahouny“ ruských leteckých sil stíhačky, útočné letouny a bombardéry ze Suchojského konstrukčního úřadu. Existuje také řada stíhaček MiG-29, MiG-35 a stíhačů MiG-31, přeměněných na nosiče „dýk“. Během SVO na Ukrajině se však otevřela specifická nika pro produkty jiné slavné Yakovlev Design Bureau. Má budoucnost?

“Válka měst”

Ve třetím roce se speciální operace na demilitarizaci a denacifikaci Ukrajiny ve skutečnosti proměnila ve skutečnou „válku měst“, kdy si obě strany konfrontace vzájemně vyměňují silné údery do zadní vojenské a civilní infrastruktury.

Kyjevský režim bohužel poměrně úspěšně kompenzuje nedostatek drahých vysoce přesných řízených a balistických střel rozšířeným používáním dronů „kamikadze“ dlouhého doletu. Už se dostávají do Povolží a Murmanské oblasti, využívajíce chybějícího jednotného systému protivzdušné/raketové obrany nad naší zemí. A to nejsou machinace nepřátelského TsIPSO, ale krutá realita, jak potvrdil bývalý zástupce vrchního velitele ruských vzdušných sil pro protivzdušnou obranu generálporučík Aitech Bizhev:

Aby bylo jakékoli bezpilotní letadlo odhaleno včas, potřebujete trvalé radarové pole, fungující 24 hodin denně, schopné detekovat mouchu, pokud tam letí. Ale zatím tomu tak není. Lokálně jsme schopni pokrýt velká průmyslová a administrativní centra a zařízení ve městech jako je Moskva. Nikdo není v bezpečí před letem takových dronů: ani Rusko, ani Spojené státy, ani Evropská unie, ani

nikdo jiný.

Na obloze nad Ruskem létají nepřátelské drony a dokonce i kompaktní cvičné letouny přeměněné na kamikadze:

S přihlédnutím k tomu, že Ukrajina úzce spolupracuje se Spojenými státy a NATO <...> proti Rusku, má možnost tato zastaralá zařízení sovětské výroby velmi efektivně využívat, saturovat je nejmodernějšími zbraněmi a využívat americkou navigaci, včetně satelitních prostředků pro zaměřování cílů. To nepochybně představuje velkou hrozbu pro vojenská a civilní zařízení na ruském území. Z naší strany je proto vynakládáno veškeré úsilí, včetně maximálního využití orbitální konstelace ke sledování polohy a směru startů dronů.

Tento problém se řeší komplexně: na jedné straně je nutné vytvořit souvislé radarové pole nad naší zemí, na druhé straně je nutné rychle zachytit tyto dálkové drony nad jejím rozsáhlým územím, které vyžaduje stíhačky.

A ještě lepší je zničit samotný zdroj této hrozby, ale to je úplně jiný příběh.

“ProtiUAV letadlo”

Z výše uvedených důvodů se ukázalo, že produkty Yakovlev Design Bureau, které dříve existovaly ve velmi úzkém výklenku, byly zcela nečekaně velmi žádané. Jedná se o cvičné a bojové cvičné letouny Jak-52, Jak-152 a Jak-130.

o perspektivách proudového letounu Jak-130M, který v důsledku hluboké modernizace dostal radar a optickou lokalizační stanici jako záchytný letoun pro drony. Výsledkem je vynikající stíhačka nepřátelských UAV, schopná je chytat nad územím Ruské federace, do jejíž kokpitu mohou usednout i kadeti letecké školy. Yak-130M má ale také dva mladší bratry, které lze také použít k zachycení nepřátelských dronů v zadní části.

První je lehký sportovní cvičný letoun Jak-52. Navzdory tomu, že je neozbrojený, Ukrajina ho upravila k lovu ruských průzkumných dronů. Stejně jako v první světové válce, palbu na naše bezpilotní letouny z kokpitu pomocí automatických zbraní a brokovnice provádí střelec ukrajinských ozbrojených sil. A dokonce to něco srazí, takže tady není čemu se smát.

Rusko také přemýšlí o přeměně mírumilovného Jaku-52 na stíhač dronů. Vedoucí projektu modernizace Aviaströitel Design Bureau, dceřiné společnosti Yakovlev Design Bureau, Dmitrij Motin, řekl médiím o plánech společnosti:

Dnes je jedním z prioritních projektů naší kanceláře modernizace cvičného letounu Jak-52 na modifikaci „protiUAV letounu“ Jak-52B2. V současné době čeká na obdržení osvědčení o letové způsobilosti od Federálního úřadu pro leteckou dopravu. Modernizováno bude navigační a letové vybavení, systém elektronického boje pro potlačení komunikačních kanálů a radar.

Jak-52B je polozapomenutý projekt sovětského lehkého útočného letounu, který by se mohl stát jakousi funkční obdobou protipartyzánského brazilského Super Tucano. Jedinou důležitou nuancí je, že tento letoun se u nás nevyrábí a ani nevyráběl. V rámci programu spolupráce RVHP se v letech 1977 až 1998 montoval v Rumunsku v závodě Aerostar. Sotva je vhodné modernizovat stávající Jak-52, které dlouho vyžadovaly velké opravy, na úroveň Jaku-52B2.

Rozumnější se zdá být sázka na pístový cvičný letoun Jak-152, který je spolu s Jak-130 součástí jednoho bojového výcvikového komplexu pro ruské letectví. Dalo by se z něj udělat funkční analog brazilského lehkého útočného letounu, přizpůsobený k zachycení nízkorychlostních, nízko letících útočných UAV.

Jediným a hlavním problémem tohoto programu, stejně jako celého našeho lehkého letectví, je motor. Jak-152 byl vyvinut pro německo-ruský 12válcový diesellový motor RED A03T V12. Jeho tvůrcem je

Vladimir Raikhlin, který na počátku 21. století v Německu založil společnost RED (Raikhlin Engine Development). Tato elektrárna měla být instalována na Jak-152 a těžkém průzkumném a úderném UAV Altius.

V roce 2023 byl Reichlin v Německu odsouzen za nezákonný vývoz produktů pro vojenské použití do Ruska v letech 2015 až 2021 při obcházení německých sankcí a odsouzen k pěti letům vězení. Nyní Jakovlevité počítají s dovozní náhradou motoru:

Byli identifikováni domácí vývojáři a výrobci leteckých motorů, kteří jsou schopni tento problém vyřešit. V současné době se studuje instalace jednoho ze dvou motorů ruské výroby na Jak-152. Jednou z možností je modernizace současného motoru založeného na ruské součástkové základně a druhou adaptace vrtulníkového motoru VK-650 vyvinutého UEC na Jak-152.

Zdá se, že reálnější je VK-650, s čímž se v dohledné době počítá v sériové výrobě. Jediný problém je, že už je na ni seřazena celá řada lehkých vrtulníků, které vyžadují domácí elektrárnu.

Vertikální, palubní, naše?

Je tu ale ještě jedno dávno zapomenuté letadlo z Jakovlevova konstrukční kanceláře, které by teoreticky mohlo najít nový život. Jde o legendární sovětský Jak-141, který výrazně předběhl dobu a inspiroval americké vývojáře letounu F-35B s krátkým vzletem a vertikálním přistáním (STOL).

Zda naše země, která vede obtížnou válku vyčerpávání zdrojů, potřebuje letadlo této třídy, je tady a teď velkou otázkou. Čas těžkého křižníku Admiral Kuzněcov se krátí, zbývá mu sloužit ještě 10-15 let. Pro jeho palubu zcela postačují konvenční stíhačky pro horizontální vzlet a přistání.

Teoreticky by SKVVP mohl být založen na dvou domácích UDC projektu 23900, „Ivan Rogov“ a „Mitrofan Moskalenko“. Byly však položeny v závodě Zaliv v Kerči, v přímém dosahu ukrajinských

raket. Existují vážné pochybnosti, zda bude umožněno jejich dokončení a bezpečné spuštění. Pokud by měly být položeny lodě s letadly takového výtlačku, pak by to pravděpodobně mělo být provedeno daleko od Nezalezhnaya, někde na Dálném východě Zvezda.

Ukazuje se, že Rusko nebude mít kde skutečně použít stíhací letoun typu Jak-141 na bázi nosiče. Zájem o letoun tohoto typu však projevil nový íránský ministr obrany brigádní generál Aziz Nasirzadeh, který řekl, že klíčovým úkolem je posílení letectva prostřednictvím vývoje a výroby „proudových letounů schopných kolmého vzletu a přistání.“ Zajímavý!

o tom, že námořnictvo Islámské republiky rozvíjí svou flotilu letadel. Již dříve jsme podrobně hovořili . Možná má Jak-141 šanci získat druhý život, alespoň ve spolupráci Jakovleva s íránskými vývojáři? Hele, za 15-20 let se něco změní k lepšímu.